

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060104

DOM
2012-06-26
Stockholm

Mål nr
M 10363-11

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2011-11-21 i mål nr M 3123-11, se bilaga A

KLAGANDE

Länsstyrelsen i Västra Götalands län
462 82 Vänersborg

MOTPARTER

1. J G

2. M G

3. L G

Ombud för 1 och 2: Advokaten L G

SAKEN

Strandskyddsdispens på fastigheten X i Strömstads kommun m.m.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen länsstyrelsens avslagsbeslut, diarienummer 521-16135-2010.

Dok.Id 1015316

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Västra Götalands län (länsstyrelsen) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens, dom fastställer länsstyrelsens beslut.

L G, J G och M G har bestritt ändring.

UTREDNINGEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Mark- och miljööverdomstolen har den 21 maj 2012 hållit syn på fastigheterna X och Y m.fl.

Parterna har i allt väsentligt åberopat samma omständigheter som vid mark- och miljödomstolen och därutöver anfört bl.a. följande.

Länsstyrelsen

Det är uppenbart att 7 kap. 18 c § 1 inte kan åberopas som särskilt skäl för strandskyddsdispens. Bryggan är inte ianspråktagen i större utsträckning än bryggor vanligtvis är. Allmänheten kan såväl uppehålla sig på som använda bryggan, i vart fall när inte ägarna själva använder sig av den. Att uppföra en sjöbod på bryggan medför ett ianspråktagande av såväl bryggan som delar av vattenområdet intill bryggan. Det finns vidare en uppenbar risk för att strandområdet mellan bryggan och stenvuren/häcken kan komma att uppfattas som privatiserat då bostadshuset och sjöboden kan uppfattas som en enhet. Den fria passagen utmed vattnet stängs då av.

L G, J G och M G

Länsstyrelsens uppfattning, att en utvidgning av befintlig anläggning med en mindre sjöbod vid sidan av bryggdäcket skulle avhålla allmänheten från tillträde till såväl brygga som strandremsa, saknar mot bakgrund av de speciella förhållandena på platsen varje fog. Sjöboden berör redan ianspråktaget vattenområde och tillgodoser, i samma utsträckning som hittills, allemansrättens fria utövande. Sjöbodar och bryggor utgör

enligt gammal praxis en självklar enhet i kustområdet, något som envar också kan förvänta sig att finna. Fastighetsägarnas behov av sjöboden är ostridigt. Möjlighet saknas i detta fall att förlägga boden inom fastighetens hemfridszon.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Enligt i målet tillämpliga bestämmelser får strandskyddsdispens meddelas endast om det finns särskilda skäl. Det ska dock också ske en avvägning mellan det enskilda intresset att vidta en åtgärd och de allmänna intressen som strandskyddet ska tillvarata, så att det enskilda intresset inte inskränks mer än vad som behövs för att tillvarata de allmänna intressena. Vid bedömningen av det allmänna intressets betydelse ska hänsyn också tas till andra skyddsbestämmelser för området.

Vad först gäller landskapsbildskyddet delar Mark- och miljööverdomstolen mark- och miljödomstolens bedömning att hinder mot den ansökta bebyggelsen inte föreligger på denna grund.

Annorlunda förhåller det sig med strandskyddet. Parterna är överens om att allemansrätten inte är utsläckt på strandremsan nedanför familjen Gs stenmur. Såsom länsstyrelsen hävdar måste allmänheten även anses ha tillgång till bryggan, i vart fall när inte ägarna själva använder sig av den.

Även om det naturligtvis är mest praktiskt att ha en sjöbod för förvaring av båtillbehör m.m. i anslutning till själva bryggan måste en sjöbod för sin funktion inte med nödvändighet ligga alldeles vid vattnet utan, som i detta fall, kunna placeras på redan ianspråktagen mark.

Något sådant särskilt skäl för strandskyddsdispens som anges i 7 kap. 18 c § miljöbalken 1 och 3 föreligger därför inte. På grund härav och på de skäl länsstyrelsen i övrigt anfört bör strandskyddsdispens inte beviljas för den ansökta sjöboden. Mark- och miljödomstolens dispensbeslut ska sålunda upphävas.

Mark- och miljööverdomstolens dom får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Peder Munck, referent, Eywor Helmenius samt tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander. Avgörandet är enhälligt.

Föredragande har varit Carolina Andersson.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2011-11-21
meddelad i Vänersborg

Mål nr M 3123-11

KLAGANDE

1. L G

2. J G

3. M G

Ombud för 2-3: Advokaten L G

MOTPART

Länsstyrelsen i Västra Götalands län
462 82 Vänersborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut 2011-06-21 i ärende nr 521-16135-2010, se bilaga 1

SAKEN

Strandskyddsdispens på fastigheten X i Strömstads kommun

DOMSLUT

Med upphävande av det överklagade beslutet meddelar mark- och miljödomstolen dispens från strandskyddsbestämmelserna och lämnar tillstånd enligt föreskrifterna om landskapsbildsskydd gällande skärgården och delar av fastlandet inom Strömstads kommun för uppförande av sjöbod i anslutning till bryggan på fastigheten X i Strömstads kommun. Sjöboden ska uppföras i huvudsaklig enlighet med ansökan och får inte överstiga en yta på 15 kvm och en nockhöjd på

Dok.Id 180782

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00
		E-post: mmd.vanersborg@dom.se		

3,5 m. För nu angivet ändamål får endast tas i anspråk de strand- och vattenområden som sjöboden upptar på fastigheten.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutade den 21 juni 2011 att avslå ansökan om strandskyddsdispens och tillstånd enligt föreskrifterna om landskapsbildsskydd för Strömstadsskärgården och fastlandet för uppförande av sjöbod, hörande till fastigheten Y, i Strömstads kommun.

YRKANDEN M.M.

L G m.fl. har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att beslutet ska upphävas och ansökan om strandskyddsdispens m.m. bifallas. Som stöd för sin talan har de anfört huvudsakligen följande. Den aktuella platsen är belägen på en redan ianspråktagen mark samt är avskuren från stranden. Sjöboden utgör en utökning av en redan befintlig brygga/hamnanläggning och ska förläggas ca 5 meter utanför strandskyddsområdet på fastigheten X Sjöbodens östra långsida ska förankras i bryggan, medan den andra långsidan ska vila på pålar i vattnet. Det uppkommer ingen förändring i tillgängligheten till stranden för allmänheten. Allemansrätten kan utnyttjas fullt ut som alltid. I området är naturligt, att bryggor och sjöbodar hör ihop, vilket även allmänheten kan förvänta sig. Sjöbodens tilltänkta placering med hänsyn till hemfridszonens avgränsning kan inte befaras få någon avhållande effekt på det rörliga friluftslivet eller påtagligt skada syftet med strandskyddet. Anläggningen måste ligga vid vattnet. En sjöbod måste enligt praxis ligga vid vattnet och i anslutning till brygga/hamn för att på ett ändamålsenligt sätt tjäna sitt syfte. Den aktuella sjöboden tar inte heller i anspråk ett allmänt tillgängligt område. Strandområdet har dessutom pga. förhållandena på platsen ett begränsat rekreativvärde. Strandskyddets syften motverkas inte av att en sjöbod uppförs. Området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett mycket angeläget intresse. X saknar fast landförbindelse och kan därför enbart nås sjövägen och med egen båt. Strandremsan, som tillhör fastigheten Y, kan pga. förhållandena på platsen inte angöras med båt. Brygg-/hamnanläggningen utgör därför en livsnödvändig faktor för kommunikationsmöjlighet från och till fastigheten. Detta medför även ett behov av sjönära förvaringsutrymmen för sedvanlig marin utrustning, motorer, fiskeredskap, m.m. Vid avvägning mellan de allmänna och enskilda intressen framstår länsstyrelsens beslut som en alltför långtgående inskränkning i Gombriis rätt att använda området än vad som krävs för att syftet

med skyddet ska tillgodoses. Y är belägen i och kring ett gammalt fiskeläge, Rossöhamn, där sjöbodar utgör ett omfattande och självklart inslag i landskapsbilden och som representerar betydande kulturmiljövärden. Även inom det nu aktuella strandområdet finns sjöbodar på grannfastigheterna på ömse sidor av Y. Komplettering med ytterligare en sjöbod i vedertagen stil kan rimligen inte påtagligt störa landskapsbilden, utan snarare tillför kulturvärdena ett positivt inslag. Det är inte fråga om en planlös exploatering utan ett mycket begränsat tillskott i miljön.

Länstyrelsen i Västra Götalands län har bestritt ändring och anfört huvudsakligen följande. Länsstyrelsen vill påpeka att den aktuella platsen för den planerade sjöboden är belägen inom ett strandskyddat område. Länsstyrelsen står fast i sin bedömning att den aktuella platsen inte är ianspråktagen, då platsen inte är belägen inom hemfridszonen för bostadshuset på Y. Ej heller den befintliga bryggan ger upphov till någon ianspråktagen mark. Länsstyrelsen anser att den aktuella platsen inte är avskuren från stranden, utan är belägen precis i strand-/vattenområdet. Allmänhetens möjlighet att utnyttja strand- och vattenområdet kommer att förändras. Sjöboden kommer att uppta mark som i dag är tillgänglig för allmänheten samt riskerar att ge upphov till en upplevd hemfridszon som sträcker sig ut på såväl bryggan som i strand- och vattenområdet i närheten. Länsstyrelsen bedömer att en sjöbod kan tjäna sitt syfte även om den är placerad en bit ifrån vattnet. För att få uppföra en byggnad inom ett strandskyddat område måste det finns särskilda skäl enligt strandskyddslagstiftningen. Länsstyrelsens bedömer att så inte är fallet för den aktuella sjöboden. Att en plats av vissa bedöms ha ett begränsat rekreativvärde betyder inte att platsen saknar betydelse ur strandskyddssynpunkt. Strandskyddets syften är dessutom långsiktiga och platser som i dag kan bedömas som mindre attraktiva kan i framtiden inneha ett stort värde för såväl friluftsliv- som djurlivet. Länsstyrelsen har på inget sätt ifrågasatt behovet av den befintliga brygganläggningen. Att uppföra en sjöbod strider däremot mot strandskyddslagstiftningen. Det enskilda behovet av ett förvaringsutrymme i nära anslutning till bryggan kan inte anses väga tyngre än strandskyddets syften.

Mark- och miljödomstolen har den 14 oktober 2011 hållit sammanträde och syn på fastigheten.

DOMSKÄL

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har i det överklagade beslutet redogjort för relevanta lagar och bestämmelser. Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att den aktuella platsen för sjöbod ligger inom ett strandskyddat område, vilket kräver särskilda skäl för dispens från strandskyddsbestämmelserna för uppförande av densamma. Med hänsyn till de omständigheter som har anförts i överklagandet och framkommit vid synen gör mark- och miljödomstolen följande bedömning.

Av utredningen i målet framgår att fastigheten X belastas av ett bryggservitut till förmån för Y. Sjöboden ska utgöra en kompletterande utbyggnad av bryggan på X och ska placeras delvis på den befintliga bryggan, delvis på nya pålar i vattnet invid bryggan. Bryggan med det intilliggande strand- och vattenområdet används i dag som båtplats för Gs fritidsbåtar. Med beaktande härav finner domstolen att området där sjöboden ska uppföras redan är ianspråktaget på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften och att det därmed föreligger särskilda skäl för dispens från strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap. 18 c § första stycket 1 miljöbalken.

Av utredningen framgår vidare att sjöboden är avsedd att användas som förråd för förvaring av båttillbehör och fiskeredskap. Behovet att en sjöbod beror bl.a. på de speciella förhållandena som råder på platsen, dvs. att X saknar fast landförbindelse och endast kan nås med båt. Med hänsyn till ovanstående och de omständigheter på fastigheten som har framkommit vid synen är domstolen av den uppfattningen att en sjöbod måste ligga vid vattnet för att kunna fylla sin funktion och kunna nyttjas ändamålsenligt samt att behovet av en sjöbod i det föreliggande fallet inte kan tillgodoses utanför det aktuella området. Särskilda skäl för dispens föreligger således även enligt 7 kap. 18 c § första stycket 3 miljöbalken.

Beviljande av dispens bedöms inte medföra en försämring av livsvillkoren för djur- och växtlivet på land och i vatten, annat än en marginell och tillfällig påverkan på den marina miljön i samband med pålning. Slutligen vad gäller landskapsbildsskyddet är mark- och miljödomstolens bedömning att en sjöbod i traditionell bohuslänsk stil i anslutning till en pålbrygga är ett naturligt inslag i landskapsbilden i Strömstads kommun i allmänhet och i det aktuella området i synnerhet.

Det överklagade beslutet ska således upphävas och dispens från strandskydds bestämmelserna och tillstånd enligt gällande föreskrifter om landskapsbildsskydd för uppförande av sjöbod på fastigheten X i Strömstads kommun meddelas. Byggnadsarbeten ska påbörjas inom två år och avslutas inom fem år från den dag domen vann laga kraft.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 12 december 2011

Gunnar Bergelin

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Gunnar Bergelin, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors. Föredragande har varit beredningsjuristen Giedre Mateikaite.